
UDK 654.197

Stručni rad

Primljeno: 21. 1. 1988.

*Jasmina NIKIĆ
Filozofski fakultet, Zagreb*

**PRIMJER DOBROG TELEVIZIJSKOG
INTERVJUA**

SAŽETAK

Televizija kao medij obilježena je spaciotemporalnim i audiovizualnim značajkama, iz čega proizlaze mogućnosti, ali i obaveze za svakog autora određenog televizijskog žanra.

Pretpostavljajući da je dobar primjer pravi put za ukazivanje na njih, odabrali smo ovaj televizijski intervju za slijedeću analizu.

Mnogobrojni su načini obraćanja novinara televizijskim gledaocima, no bez sumnje je razgovor (kao žanr) televizijskom mediju najbliži, najprimjereniji. Ne pružajući nam gotove stavove, jednosmjerne, »objektivne« informacije (kao što to čine monološki žanrovi s izuzetkom komentara), razgovor omogućava bržu i plodonosniju komunikaciju s gledaocima, aktivnije sudjelovanje, potiče na razmišljanje i donošenje vlastitih sudova.

Svoju ulogu u takvom televizijskom razgovoru novinar odmjerava prema odabranom sugovorniku i širini svog poznavanja teme, ulazeći u potpuno ravnopravan razgovor ili se odlučujući za oblik *intervjua* gdje svjesno prihvaća »drugi plan«, no ujedno i vrlo delikatan položaj domaćina, usmjeritelja i postavljача pitanja u ime mnogobrojnog i raznolikog gledateljstva.

Što je, zapravo, intervju? »Intervju je (engl. interview = razgovor, ispitivanje) razgovor novinara s izvjesnom ličnošću radi objavljivanja u štampi, na radiju ili televiziji« (Leksikon novinarstva, 1979, str. 96).

»Intervju je posebna vrsta razgovora po tome što dva sugovornika imaju jasno podijeljene uloge: jedan pita, a drugi odgovara. Intervjuist unaprijed oblikuje pitanja i slaže njihov raspored u funkciji logičke i dramaturške zamisli. Za vrijeme samog razgovora mora prihvatiti improvizacijski stil svog sugovornika, a svoju zamisao ostvariti neprestanim preinakama« (Škarić, I. 1982, str. 66).

»Intervju je jedan od osnovnih dijaloških žanrova u novinarstvu. On stvara most između recipijenata i izvora informacija... Novinar je u intervjuu posrednik. On pita u ime recipijenata« (Biškup, J. 1981, str. 124).

Budući se u ovom tekstu govori o *televizijskom* intervjuu, željeli bismo navedenim definicijama još nešto dodati. Televizijski je intervju dijaloški televizijski žanr, koji oblikuje intervjuist isključivo pitanjima, vodeći računa o osnovnim značajkama televizijskog medija (spaciotemporalnog i audiovizualnog).

Evo, dakle, nekoliko osnovnih zahtjeva, odrednica televizijskog intervjua:

Sadržajni
zahtjevi

- Novinar se odlučuje za intervju kada je u pitanju sugovornik istaknutog društvenog, znanstvenog, kulturnog ili političkog značaja.
- Odabrana tema mora biti zanimljiva gledaocima
- Novinar se mora dobro pripremiti za intervju.

Medijski
zahtjevi

- Mora voditi računa o tome da pitanja postavlja u ime nevidljive publike.
- Ne bi smio čitati unaprijed pripremljena pitanja u obliku potpunih sintaktičkih cjelina (primjerenih pisanom idiomu), nego gestom, mimikom i pogledom usmjerenim u sugovornika poticati uspješno razvijanje dijaloga.
- Mora voditi računa o vremenu (*televizijskom*). Odgovori se mogu pretvoriti u predugačke monologe i tako ukinuti osjećaj razgovora (tada voditelj razgovora mora intervenirati).

- U svoja pitanja i intervencije novinar bi trebao unositi i poetičnost, ne zaboravljajući na logičnost (ugodna atmosfera, ležernost, anegdota pa i osmijeh, no isto tako i inzistiranje na objašnjenjima, primjerima, podacima).
- Dramaturški zahvati: odabranu temu uobličiti i predočiti služeći se audiovizualnim mogućnostima televizijskog medija.

Zahtjevi su, očito, brojni, ali takve su i mogućnosti koje nam pruža taj žanr. Nažalost, malo je u nas dobrih, a još manje izuzetnih intervjua pa je pravi užitek naći na takav kakav se ZBIO 1986. godine u listopadu u studiju Televizije Beograd.

Riječ je o političkom magazinu »ZIP«, emitiranom 23. listopada 1986. u živo. Gost, intervjuirana osoba, bio je predsjednik SIV-a, Branko Mikulić, a domaćin — novinar Aleksandar Đulejić.¹ I upravo zbog Aleksandra Đulejića, s kojim smo sudjelovali u rađanju nesvakidašnjeg intervjua, krećemo u analizu spomenute emisije.

U želji da sačuvamo vremenski slijed i cjelinu intervjua komentirat ćemo pojedine navedene zahtjeve (sadržajne i medijske) *redoslijedom njihova izrazitijeg pojavljivanja u intervjuu* pa ćemo se nekima i vraćati u izlaganju, kada ih tok intervjua ponovno postavi u prvi plan. Spomenuti redoslijed zahtjeva (odrednica intervjua) i nema hijerarhijsku determiniranost, jer oni tek u punopravnom međudjelovanju uspješno stvaraju djelo.

U ovoj ćemo analizi tako krenuti od posljednjeg navedenog zahtjeva — *dramaturškog zahvata*, jer ga sam početak intervjua izričito nameće.

Umjesto uobičajenog slijeda: naslov emisije pa »rez« na studio, gdje domaćin i gost(i) već sjede, novinar je studijski prostor uspio pretvoriti u ugodnu kućnu prostoriju još prije uvodne »špice«. On otvara vrata studija, uvodi gosta i dovodi do stola, pri čemu se u tišini čuje samo bat koraka i časkanje sugovornika. Tek tada slijedi »špica«, a zatim početak razgovora. Što se time postiglo? Ovakvim dramaturškim potezom, njegovom neobičnošću, ne samo da je već od početka privučena pažnja gledalaca, nego su predstavljenje i ličnosti i ugođaj u studiju. Sugerira se atmosfera doma pa gledaoci mogu daleko ugodnije i sabranije pratiti sam razgovor. (Dramaturškim elementima vratit ćemo se nešto kasnije).

Slijedi početak razgovora za stolom u studiju, što je pravi primjer novinarove težnje za *poetskim*, a proteže se u raznim oblicima cijelim intervjue-
m.

Na lijep način, s poštovanjem, ali ne i sa strahom, ne kruto, već s mje-
rom opuštено, uz blag osmijeh, ugodno predstavlja gosta:

---

[1] Novinar Aleksandar Đulejić, nažalost, u međuvremenu je iznenada preminuo ljeti 1987.

»Druže | Predsedniče,| hvala Vam što ste došli da budete naš gost. Naš gost je | predsednik Saveznog izvršnog veća | Branko Mikulić. | Mi smo se na ulazu u ovu kuću pozdravili,|| ali | u ime svih gledalaca, u čiji smo dom upravo ovog trenutka ušli, ja Vam još jednom | želim dobro večer.«²

Nakon toga novinar uvodi u prvo pitanje navođenjem broja dana predsjednikovanja Branka Mikulića do trenutka ovog intervjua i podsjećanjem na ostatak vremena, dakle, na razdoblje do kraja mandata.

»Pretpostavljam || da || ne vodite statistiku || o || svom nekom radu. Ali, evo, ja ću Vam reći.|| Baš je danas tačno sto šezdeset prvi dan || kako || je počeo Vaš mandat. Iskoristili ste || jedanaest odsto mandata koji imate. Znači imate još tačno devet puta toliko || ili || sasvim tačno još hiljadu trista dana. | Recite,| kako ocenjujete | ono što ste uradili za ova prva sto šezdeset, za ovih prvih sto šezdeset jedan dan?«

Ovakav izbor omogućio je novinaru postupan i logičan put do prvog pitanja i polaganja računa gledaocima, dakle, javnosti, o učinjenom i onom što još treba uraditi. Novinar je ovdje iskoristio mogućnosti *logičnog* u govoru, upotrebljavajući brojke, i to u odnosu na nešto ili zbog nečeg. Treba podsjetiti da navođenje samih brojaka, bez nekog suodnosa, nema nikakve informativne vrijednosti, a upravo je takav inače čest primjer u televizijskim emisijama.

Novinar traži objašnjenje od sugovornika, inzistira na jasnoći upotrijebljenih izraza, zahtijeva da se »stvari nazovu pravim imenom« pa ne dolazi do multipliciranja nesporazuma i nerazumljivosti:

»Druže Predsedniče, Vi ste ekonomista, ovo o bankama su Vas sigurno ekonomisti i bankari razumeli, da pojednostavimo nešto što bismo rekli za narod...«

Ili:

»U jesenjim merama, oprostite, mi smo novinari to tako navikli pa da bi naši gledaoci znali o čemu se radi, ja to tako zovem.|| Tamo nema male privrede|| a bilo je rečeno da ćemo pokušati | da ujednačimo uslove za razvoj male privrede u celoj zemlji. Šta se dogodilo?«

Novinarevo aktivno praćenje sugovornikovih iskaza potvrđuju mnoge upadice, intervencije, koje su istovremeno i znak njegovog poznavanja i pridržavanja medijskih zahtjeva. Njima on daje do znanja da je svjestan uloge *posrednika* između gledalaca i gosta u studiju, postavlja pitanja za koja pretpostavlja da su zanimljiva gledaocima (novinar pita umjesto njih) i inzistira da na njih dobije pravi i potpun odgovor (novinari inače u razgovorima često prelaze preko nedobivenih odgovora, a nemoćan gledalac ostaje prikraćen i ojađen):

»To je u redu, ali kome se isplati inflacija danas, imate li konkretan odgovor?«

Voditelj ne dopušta da odgovori potraju duže i ukinu razgovor, nego provocira nastavak, pokazuje svoj osjećaj za *vrijeme* (televizijsko) i upozorava na to, ali ne agresivno, grubo prekidajući sugovornika, već pronalazeći uvijek način koji ne narušava atmosferu uljudnosti i poštivanja:

»Pretpostavljam da bi naši gledaoci puno štošta hteli da Vas pitaju pa ću ja da pokušam malo da požurim« (novinar preuzima obavezu).

[2] | = manja stanka; || = veća stanka; — = rečenični naglasak; == = pojačan reč. naglasak; / = rast intonacije; \ = pad intonacije.

Voditelj intervjua dobro odmjerava i vrijeme trajanja svojih pitanja, koja nikada nisu toliko duga da bi djelomično ili u potpunosti (i to se inače događa) odgovorio umjesto gosta. Podsjećamo na slijedeće:

- ukupno je trajanje intervjua — 80' 18"
- ukupno trajanje pitanja — 14' 43"
- ukupno trajanje odgovora — 65' 35"

Zanima nas odnos pitanja i odgovora, a on je 1 : 4. Cjelokupno je, dakle trajanje odgovora četiri puta duže od cjelokupnog trajanja pitanja. Katkad je taj odnos i mnogo veći od toga (u korist odgovora), a tek izuzetno pitanje trajanjem premašuje odgovor (kada novinar u sklopu pitanja iznosi podatke, dodatne informacije, primjere).

Iskazano vremenskim jedinicama odgovori nisu trajali (osim u dva slučaja uvodnog dijela) duže od tri i pol minute, od samo 0'5" do 3'22". Treba napomenuti da je najveći broj odgovora kraći od 1' (62%) što pridonosi dinamičnosti dijaloga.

Vrijeme trajanja pojedinih pitanja (osim u dva slučaja kada novinar navodi podatke) kreće se: od 0'22" do 0'38".

Ona su i vrlo raznoliko raspoređena pa tako jedno pitanje traje tek 0'2", a već slijedeće 0'31", što je potvrda prave govorne situacije: pitanja nisu naučena napamet i novinar se prilagodava toku razgovora.

Novinar, kao kulturni domaćin, stavlja svog gosta u prvi plan, no ustvari on (novinar) nenametljivo *vodi razgovor*, predlaže red izlaganja i odgovoran je za uspješnost emisije:

»Recite, ajd'mo da počnemo od ovoga što je već poznato. Nedavno je doneta odluka da deviznih kredita nema. Neki misle da to baš nije dobro.«

Ili:

»Da se sada vratimo na one koji su u dobroj poziciji.«

Ili:

»To je generalna ocena. Ja sada predlažem da idemo po nekim pitanjima.«

Ima i obratnih situacija, kada gost ili gosti preuzmu ulogu voditelja, i tada smo, naravno, zbog nastale anarhičnosti u studiju, svjedoci posvemašnjeg neuspjeha.

Voditelj intervjua vrlo pažljivo prati i misao svog sugovornika, pokazujući, uz *dobru pripremljenost*, i sposobnost *prilagodavanja* toku razgovora i novonastalim situacijama:

»To je stav SIV-a. Kad već govorite o tome, kod nas je napravljen pokušaj, to je donekle ušlo u zakon, da ljudi mogu svojim novcem i ne samo u maloj privredi, već da ulažu u društvenu privredu, da time otvaraju radna mesta, gde će se zapošljavati, što su dosad, uzgred rečeno, trošili na razne druge luksuze, ali nailaze na prepreke. Da li je to samo dogma ili je to nešto drugo?«

Ili:

»Shvatio sam iz ovoga što ste maločas rekli da želimo više da se opredelimo da se okrenemo našim radnicima u inostranstvu da iskoristimo taj potencijal koji postoji...«

Ili:

»Pomenuste tehnologiju. Jedno vreme mnogo pričasmo da ćemo da idemo u nuklearnu energiju. Sad se oko toga stalo a pre samo nekoliko dana na svetskoj konferenciji o energiji čuo se jedan zaprepašćujući podatak, bar za naše uslove da će

uran biti sirovina koja će prva nestati od svih drugih, već do dve hiljade petnaeste godine. Što je sad sa našim nuklearkama?»

Navedeni primjeri, kao i mnoge novinareve kratke upadice, npr: »Pa hoćete li dozvoliti?« ili: »Dugo se nismo setili da to krenemo«. proizlaze, dakle, iz razgovora koji neizbježno unosi izmjene u pripremljeni koncept. Češći su, nažalost, slučajevi da intervjuist prati samo slijed svojih pitanja, ne slušajući odgovornika pa pitanja i odgovori više teku usporedo nego dodirujući se i prožimajući se, negirajući tako osnovne dijaloške osobine.

Odabiranjem pitanja novinar nenametljivo iskazuje i *svoj stav*, ne ostajući tako na razini pukog prijenosnika tuđih ideja:

»Dogovorili smo se da se rastereti privreda. Sada se dogodilo da neke društveno-političke zajednice, pošto ne mogu da uzmu tamo, hoće na drugoj strani, a opet je najlakše, recimo, predlažu oporezovanje stanova i to do takve mere da porezi na stanove u kojima ljudi stanuju budu tri, četiri puta veći od zakupnine. čemu to vodi?«

Svoja pitanja novinar ne čita (osim u slučaju navođenja podataka), a i to se inače događa, nego ih oblikuje lijepim *govorenjem*. Teško ih je zbog toga prenijeti »na papir«, jer »pismo može fiksirati lingvističke znakove u grafičkim slikama, nemoguće je, međutim, fiksirati čin govora« (Vuletić, B. 1980, str. 40). Uočili smo to i u već dosad navedenim primjerima, no evo još dvije izrazite potvrde:

»Ima jedan drugi problem| Vi | ste | predložili, usvojili, počeli da otvarate, recimo, free shop-ove| gde može da se kupuje za devize. To je negde učinjeno| međutim, evo ponovno pobune, doduše ovog puta bune se stranci. Šta se to dogodilo?«

Ili:

»Druže Mikuliću| o tome šta vi raspravljate na SIV-u mi saznajemo preko saopštenja. Sednice su vam zatvorene. Međutim| da mi kažemo novinarskim žargonom, procurelo je da ste Vi na prvoj sednici, na kraju prve sednice tražili...«

Već samo označene stanke i rečenični naglasak pokazuju razliku između pisma i govora. Bogatstvo govora prerasta znakove interpunkcije i granice pisanih sintaktičkih cjelina, prenoseći izravnije od pisma skokovitost ljudske misli.

Posebnu pažnju privlače novinareva *pitanja u obliku izjavne rečenice*, toliko rijetka u televizijskim razgovorima (gdje uglavnom susrećemo ona običajena s upitnim prijedlogom, zamjenicom ili upitnom česticom).

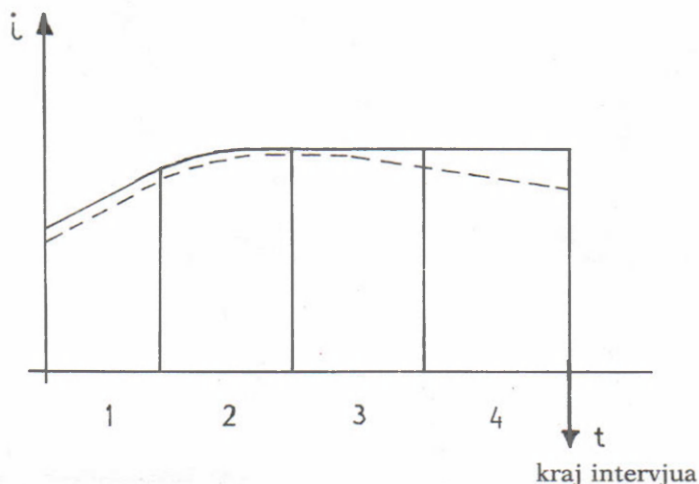
Rekli bismo da su ona svojevrsan obrat retoričkog pitanja. Naime, dok retoričkim pitanjem, kao što znamo, ništa ne pitamo, iako je prisutan oblik pitanja, mnoga pitanja u ovom intervjuu zaista to i jesu (jer traže odgovor), iako su oblikovana izjavnom rečenicom:

»Ali pre toga nećemo ni u šta ući.«

To u ovom slučaju nije tvrdnja, nego pitanje — Hoćemo li prije toga ući...?, na koje novinar očekuje potvrđan ili niječan odgovor. Takav oblik pitanja doživljavamo čvršće povezanim s tokom razgovora, ono iz njega izrasta. Kontekst, dake, i odgovarajuća govorna izvedba omogućuju njegovo potpuno razumijevanje, a ujedno pružaju čar prave govorne situacije.

Budući da novinar jedino pitanjima vodi i stvara konačnu sliku intervjua (što smo već spomenuli u definiciji televizijskog intervjua), najveću smo pažnju posvetili upravo njima. Privlače i sadržajem i izvedbom, a novinar ih

pravim *dramaturškim* zahvatom povezuje u logičnu i atraktivnu cjelinu. Evo, kako to ostvaruje:³

Svrha je prikazanog grafikona da posluži samo kao ilustracija (bez unošenja mjerljivih vrijednosti). Dakle:

1) *Prva su pitanja sadržajem i govornim ostvarenjem neutralna.* Kako je i sam novinar rekao, njima se traži »generalna ocjena«. Gesta je vrlo umjerna, mimika također, a tijelo u ležernom položaju, tek blago naklonjeno prema gostu.

2) Stvara se zatim sve opuštenija i ugodnija atmosfera, u kojoj *pitanja postaju sve otvorenija, izravnija, oštija*, no nikada ne ukidaju uljudnost i ulogu novinara-domaćina. Opredjeljuje se uvijek za kulturno, a ne agresivno, za toplo pa i skromno, a ne nadmeno i kruto. Npr:

»Nećete se ljutiti, možda će pitanje biti malo grubo...«

Ili:

»... pa sad oprostite, ja ću postaviti nekoliko pitanja iz oblasti | koja kod nas se uvek malo smatrala|| strogo poverljivom...« ili kada ne dobiva izravan odgovor, umjesto agresivnijeg: niste odgovorili na pitanje upotrebljava blaže, posredno, eufemističko:

»Ne znam da li smo se razumeli...« no uvijek inzistira da pitanje ne ostane bez pravog odgovora. *Takve sadržaje prati već nešto izraženiji rečenični naglasak, odjeljivanje pojedinih riječi većom stankom. Gesta je još uvijek suzdržana, ali se osjeća sve veća unutarnja snaga novinara, što se očituje i u njegovim upadicama svedenim katkad na samo vrlo odlučno, kratko i intenziv-*

[3] ————— = sadržajna otvorenost; - - - = govorno ostvarenje.

no »Jeste!« ili energično »Tako!«, kada se slaže sa stavom sugovornika.

3) Novinar zatim *pitanjima zahvaća sve delikatnije teme, sve ih odlučnije postavlja, mimika i gesta postaju još izraženije* ali nikada ne prelaze liniju dobrog ukusa i MJERE (što bi velikim slovima trebalo pisati na ulazu u studio — i, naravno, ne samo na tom mjestu). Nešto prije sredine cjelokupnog intervjua postiže *najvišu zajedničku točku podudarnosti intenziteta govornog ostvarenja i sadržajne otvorenosti i izravnosti*, što rezultira pitanjima kao:

»Rekli ste | da već dugo živite u ovom društvu, u ovim uslovima. Da li možete sada otvoreno da kažete | ko zapravo je | protiv oštrih | zaokreta, | ko SIV sprečava | da ide brže?«

Ili:

»Što ćete | Vi | učiniti?«

4) Kada je dostignut taj vrh otvorenosti, novinar nastavlja jednako otvorenim pitanjima pa i onim osobnog karaktera, ali nema više potrebe za usporednim naglašenim intenzitetom govornog ostvarenja, on se u blagom luku smanjuje sve do kraja intervjua.

U ovom dijelu intervjua novinar, dakle, prelazi pitanjima neprimjetno i u osobno područje, uz dosjetku, osmijeh, igru riječi, metaforu (i evo nas ponovo u poetskom). Koliko inače neuobičajenog poigravanja riječima kada je u pitanju osoba velike važnosti u onom:

»Recite najkraće, da li ste mislili kad ste ovde dolazili da će biti ovako teško, ili Vam je teže nego što ste očekivali?«

Zgodna igra riječi s —ovde— (što se može odnositi na studio ili na Beograd, na mjesto predsjednika SIV-a) pretvara studio u životnu situaciju i rada protupitanje gosta: »Gde, kada sam dolazio?« Novinar objašnjava da je mislio na SIV i razgovor se nastavlja do blage ironičnosti u onom: »Imate li vremena | da uz sav taj posao (novinar misli na sjednice — op. autora) stižete da malo razmišljate o Jugoslaviji | o njenoj budućnosti, o onome kako ćemo ući u dvadesetprvi vek?«, ili do anegdotski obojenog navoda:

»... i mi smo imali jedan monopolski zakon pre četrnaest godina || pa smo posle doneli društvene dogovore da se sporazumemo || pa se lepo sporazumesmo o cenama || pa sad ponovo vidim u paketu postoji zakon protiv monopola...«, ili metaforičnog:

»Vi ste krenuli u ovom paketu, malo da otvaramo treći paket, | Vi ste u tom trećem paketu krenuli na ujednačavanje poreske politike. Šta tu treba da se ostvari?«

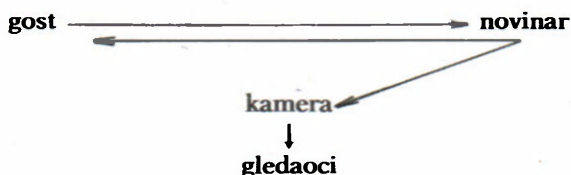
Tom dobrom dramaturškom vođenju treba dodati:

1) *funkcionalnost scenografije* — samo stol i dvije stolice (nema nepotrebnih detalja koji bi odvlačili pažnju gledalaca) i to ne fotelje na koje smo navikli u takvim televizijskim razgovorima, koje sputavaju zamah geste i angažirano govorenje, nego vrlo jednostavne, ravne sjedalice koje omogućuju pokretljivost tijela, slobodu geste i stalnu aktivnost govornika.

2) *logično praćenje kamerom* — krupni kadrovi pri nešto dužem pitanju (kada novinar navodi neke podatke, podsjeća na događaje i sl.) i redovito pri odgovorima gosta. Kad su pitanja kraća, kad novinar upada u odgovor gosta ili gost intervenira, obojica su u istom, širem kadru. Ovdje se pojavljuje i privid veće glasnoće uz krupniji plan, a kako nema nikakvih tehničkih intervencija u odnosu na određeni kadar, čini se da je u pitanju iskustvena komponenta — prostorna udaljenost odražava se na jačinu (što udaljenije — to tiše, što bliže — to glasnije). No, to bi mogao biti predmet neke druge analize.

3) *prirodan položaj tijela sugovornika u međusobnom komuniciranju i komuniciranju s gledaocima* — Novinar i gost sjede takoreći nasuprot jedan drugome i isključivo se jedan drugome i obraćaju u toku razgovora pa gledalac stječe dojam da nenametljivo, gotovo neoktriven, prisustvuje dijalogu, koji se, istina, stvara zbog njega, ali nesmetano živi i svojim autentičnim životom. Pogled novinara usmjeren je prema kameri tek u izravnom obraćanju gledaocima, dok bi (što se srećom nije dogodilo) govorenje gosta u kameru prenijelo ovaj uspješan dijalog u monološki žanr. Shematski bi to izgledalo ovako:

Namjerno se služeći istim dijelom s početka intervjua, jer nam služi kao najbolji primjer, evo kako to izgleda u govornoj realizaciji:

gledaocima, dakle, u kameru

»Ekipa političkog magazina televizije Beograd ZIP—a želi vam dobro več.

gostu

Druže Predsedniče, hvala Vam što ste došli da budete naš gost,

gledaocima

---

naš gost je predsednik Saveznog izvršnog veća Branko Mikulić.

gostu

Mi smo se na ulazu u ovu kuću pozdravili, ali u ime svih gledalaca, u čiji smo dom upravo ovog trenutka ušli, ja Vam još jednom želim dobro več.«

Na kraju intervjua novinar daje priliku gostu da doda eventualno puštene informacije, a zatim priliku gledaocima da postavljaju pitanja, no taj dio emisije već izlazi iz okvira intervjua pa i predmeta ove analize.

Navodeći citat iz knjige »U potrazi za izgubljenim govorom« Ive Škarica: »Intervjuist je autor intervjua i on je odgovoran i za odgovore; na općenito se pitanje dobiva općenit odgovor, na otrcane otrcan, na nemoguće ne dobiva se odgovor uopće«, željeli bismo na kraju istaći upravo tu odgovornost novinara za uspješnost cjelokupnog intervjua.

Intervjuist o čijem je djelu ovdje bilo riječi, ispunio je i sadržajne i medijske zahtjeve (pokazali su to pojedinačni primjeri), iskoristio je mogućnosti televizijskog medija (audio i vizualnog izražavanja — izražavanja gestom, mimikom, pokretom tijela, studijskim prostorom, kamerom), oblikovao je intervju kao logičnu i zaokruženu cjelinu, a svojom osobnom govornom kulturom nadržastao prosječnost.

LITERATURA

- Biškup, J.* (1981), *Osnove javnog komuniciranja*, Zagreb, Školska knjiga.
Leksikon novinarstva (1979), Beograd, ŠIRO Srbija.
Mitrović, Ž. (1976), *Iz novinarske prakse*, Beograd, Savet za vaspitanje i brigu o deci SR Srbije.
Mladenov, M. (1980), *Novinarska stilistika*, Beograd, Naučna knjiga.
Plenković, M. (1980), *Demokratizacije masmedija*, Zagreb, Biblioteka komunikacijske znanosti.
Rot, N. (1982), *Znakovi i značenja*, Beograd, Nolit
Škarić, I. (1982), *U potrazi za izgubljenim govorom*, Zagreb, Školska knjiga — SN Liber.
Vuletić, B. (1980), *Gramatika govora*, Zagreb, Grafički zavod Hrvatske

Jasmina NIKIĆ
Faculty of Philosophy, Zagreb

Example of an Appropriate TV Interview

SUMMARY

Television as a medium is marked by spatial-temporal and audio-visual features from which arise both the opportunities and the responsibilities of every author of a particular television genre.

Assuming that an appropriate example is the best way of focusing attention on such features, we have analysed an excellent interview which we were able to watch on TV not long ago.